

Razne stvari.

Kmečko zborovanje v Dornavi pri Ptuj. Na binkoštni pondeljek po večernicah ob 3 uri popoldan se boče vršilo v Dornavi v gostilni gospoda Frane Herga kmečko zborovanje s sledečim sporedom: 1.) Pogovor o splošnem položaju kmetskega stanu. 2.) Pogovor zaradi volitve poslancev. 3.) Pogovor glede odpuščanja davka radi poškodovanja po nimah. 4.) Kmet in vojaštvo. 5.) Pogovor tiče se lovskih pravic, in kako se naj brani kmet proti škodi, katera se mu s sedanjimi lovskimi razmerami povzroči. 6.) Slučajnosti. Kakor že kaže spored, bodejo se jako važne reči razmotrivale. Pričakovati je toraj pač, da se bodejo kmetje tega zbora prav polnoštevilno udeležili. **Odbor.**

Sveti oče papež Leo XIII. je poslal škofu na Francoskem po imenu Lacrois naročila, kako se naj obnaša duhovnik v političnih rečeh. Ta škof je to naročilo sebral v pastirskem listu, ter poslal ta list svoji duhovščini. Zanimivo bode, ako povzamemo temu pastirskemu listu, kateri je toraj takorekoč od samega svetega očeta, nekatere stavke. Po vsebini prestavljeni glase se tako le: „Duhovnik se ne sme kot dušni pastir, (katero pastirstvo mu je podelil Najvišji), zmeniti za nobečno stranko, temveč naj bode zunaj nje, nad njo. Kot državljani ima pravico in dolžnost za tistega glasovati, o katerem je prepričan, da bode skrbel za vero in za očetnjavo. Že večkrat se je dokazalo, da se razpostavi duhovnik, kateri posveti svoj upliv kaki politični stranki, hu-

demu povračilu in hudemu maščevanju. Radi tega je za njega najboljše, ako se ne pridruži nobedni ali lamentarni (zborniški) stranki. Ko so se odločile kako volitve, se ne sme računati duhovnik niti k tistim, kateri so zmagali, niti k tistim, kateri so bili premagani. Za vse svoje tarane naj on ostane v obče spoštovan oskrbnik njihovih duš, naj ostane za vse prizanesljiv oče, kateri tolaži žalostne. Vsakemu naj bode zvesti prijatelj, zmiraj pripravljen vsakemu pomagati. „Povejte vašim župnikom (tako se glasi dobesedno naročilo svetega očeta), povejte vašim župnikom, da bode njihov upliv postajal vedno večji, ako bodejo spolnovali v tem smislu svoje naročilo.“ Škof Lacrois se dostavi temu v svojem pastirskem listu, to le: „Najbolj pazite na to, da ne bodeste proti kateremu faranu rabili prižnice (kancelna). Ako se bodeste le z besedico dotaknili boja strank, takoj se bode to spreobrnilo, in napolnili bode nekatere od vaših ovčic s sovraštvom proti vam, imeli bode neprimliko od posvetne vlade. Ne bodeste te moči v to porabili, da bi z njo tiste kaznovali, kateri so po lastnem prepričanju drugače volili, kakor vi. Da, celo vsakega svetovanja za to, ali ono stranko se morate vzdržati. Prepovedati vam moram vsako sodelovanje pri kakem političnem listu, nele pod svojim lastnim, temveč tudi pod izmišljenim imenom. Ako je pisal, kateri list proti kateremu duhovniku, ne sme ta na to odgovoriti, ne da bi celo stvar poprej meni naznanil. Pod vašo častjo je, ako bi širili take liste, kateri se pečajo z političnim bojem, da bi s tem pomagali kakemu kandidatu (prosilcu).“ — Tako toraj govori sveti oče sam in pa velezasluženi francoski škof. Ne sme se nam predbacivati, da bi bili mi ponatisli besede svetega očeta, kot najvišjega dušnega pastirja iz sovraštva do naših duhovnov. Ne! Istina je in mi to povdarjamo zopet in zopet, da je vsak duhoven, kateri spolnjuje svojo

Pa da bi še mene nebi nazgali,
Od firmanja tega ne bodem več pel.

9.

Pri Fihposu slišal sem tudi so dali,
Za vel'ke zasluge Segulu slovo.
Pa če so Korošca že v luknjo pozvali,
Oh žalost! naš „Fihpos“ izhajal nebo.

10.

Je Mursec, kaplan se poboljšal posteno,
Ker pamet razsvetil mu večni Bog je.
Kdo jedel bi tudi kašo ječmeno,
Če lahko kapunček mu v piskrni zavre!

11.

Je zlata se ura gred kratkim iskala,
Iz Majšberga nekdo je bil jo zgubil.
Pa kak je ta ura iz žepa le pala,
Ko vendar Marinič ničesar ni pil!

12.

V Ljubljani pa hodi, nigdar brez cilindra,
Veš tisti največji, najhujsi hudir,

To slavni in večni naš dohtar je Zilindra,
Ki sreče je kmečke — neskaljeni vir.

13.

Naš „Fihpos“ in „oče“ sta pošto poslala,
Da hočeta svojo kobačo podret.
Mogoče, sta „Stajerca“ preveč se zbalala,
Znabiti pa lažeta kakor popred!

14.

Bi lahko še daljša se pesem zapela,
Al' vendar pa danes več peti ne smem.
Le to pa, kaj župnik naš vurberški dela
To vse pa vam kmetje prihodnjič povem.

Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetzkaht.)

Dalje.

Človek bi si lahko mislil, da pri tako velikih davkih in tako nizkih cenah ni bilo mogoče bogat postati. Pa vendar nam zgodovina imenuje nekaj

dolžnost, kakor mu veleval svet oče, toraj Kristusov
zemeljski naslednik sam vreden velike časti. Ljubi
kmetje! kaj pa, se vam ne odpirajo oči? Kako pa
vendar slušajo nekateri naših gospodov duhovnikov
svetega očeta? Kaj bi bilo, ako bi poslali mi svetemu
očetu par številke časopisov, katere pišejo in v širijo
duhovni na primer v Mariboru, kateri so polni poli-
tičnega preganjanja, polni političnih prepričanj in so-
vražtva. Kaj porečeta temu povelju svetega očeta na-
primer gospod župnik Šegula in, gospod prefekt Ko-
rošec? Saj ste morda slišali, kaj je poročna sodnija
toraj ljudstvo samo, ker iz ljudstva se zberejo poroče-
niki, pred kratkim čez ta dva duhovnika izreklo. Oh!
kako lepo uči svet oče in škof Lacroix svoje duhovne
žalibog daje med našimi dobrimi duhovniki tudi
mnogo, mnogo slabih. Kaj poreče na primer k pa-
peževemu povelju spovednica na Ptujski gori, in gospod
Sattler in njegov, Antikristi in pri liku občinskih vo-
litev? Da, žalibog prižnica ali kancel spovednica, altar,
cerkev, vse, vse mora v boju za klerikalnega kandidata!

Misijon v Mali Nedelji. Dragi, Štajerco! Lepo si
se razširila že oporniša fari, oke nam il se lepi princ so-
lepih novic, dosti poučljivega in koristnega. Vselej te
že težko pričakujemo, da bi pri tebi preživeli vsi
kako mično oveseljal in obasi od počili malo od naših
skrbih. Pa glej! kaj se je zgodilo? Na dan tretjega
majnika so povabili naš gospod župnik svetni misijon-
da bi se pri nas ponavljal. Mi smo se vsi veselili
tega dneva, ker smo mislili, da bomo slišali sprav-
lepe poučljive nauke in pridige in ker smo mislili,
da nam je s tem dana najlepša prilika, da bi se sedaj
ravno pred binkošti pravo verno spovedali in pre-
jeli zakramenti svetega rešnega telesa. Pa kaj so na-
dejali? Kaj so vsi človeški upi? Kar se tiče lepih nauk in
in lepih pridig, bili smo presenečeni, da smo čuli že
v prvi pridigi, kaj od začetka besede. Ni pa, kateri
„Štajerca“ berete in zopet, vi „Štajerčevi“, Štajerčevi

imovitih krajev in več prav premožnih kmetov, ki so
zmogli tisočake. Toda večina poljedelcev ni bila v

Mnogo vzroka za tedanje uboštvo lahko dajemo
slabim trgovskim razmetam. Prvič je bila kupčija
podložnikom skoraj zmira, prepovedana. Potem je
na cestah in mostih kar izmrgolelo raznih mitnic
(mant), katere so spravile kmeta, kadar je peljal
svoje blago na sejem, ob marsikateri groš. Najhuje
zlo pa je bila naredba, da kmet ni smel svojih pri-
delkov prodati, komur je hotel, ampak moral jih je
najprej ponuditi gospodu in se le, ako jih ta ni maral,
smel se je z njimi podati v mesto. Samo ob sebi se
ume, da gospod je uradniki in navadno niso hoteli toliko
plačati kakor meščani, drugače bi ne bili tako skrbno
varovali te svoje pravice, ki se je na prizadevanje
zastopnikov trgov in mest odpravila v 17. stoletju.
Dne 17. aprila 1565 je avstrijski vladar ukazal
gospodi, da ne smejo od kmeta več vzeti kakor potre-
buje za domače potrebe in da ne sme podložnikom
brantati, ako hočejo iti s svojim blagom na sejeme.
Tudi leta 1623. se je izdal enak ukaz. — Kdo je

pristaš, bi toraj samo „Štajerco“ in zopet „Štajerco“
Samo eden gospod je pridigoval, da ni imel „Štajerca“
v mislih. V nedeljo pa bi bil gospod misijonar vse
hudre na nas nakopičil, pa Bog jim tega ne dopušča
Gospod župnik, Vi nas hočete od „Štajerca“ odvrniti
na vsake način, pa povemo vam, da se tega s svetim
misijonom, katerega ste kakor se nam vidi samo radi
„Štajerca“ pozvali, ne boste dosegli. Brali ga bo-
demo še naprej našega „Štajerca“, ker vemo, da je
vnebovpijoča daž, da bode „ferdama“ kateri ga bere
Z vašimi Eihposoni in v Slovenskim Slepajem, pa
bomo karili v podzemskih kletih, da niti dim in
bode mogel na plan, ker se ta grozna smrdi. Zda j bog
pa ti bode povedal, „Štajerco“ kako se je ravno od
gospodov misijonarjev in spovednic. Neke žena tvojega
naročnika poklekne v božjem strahu in spovedni.
zmoli o molitve in začne povedati svoje grehe. Gospod
misijonar pa ji reče: naj bode tiho, ker jo bode on
spraveval. In začel jo je spraševati, ali ima moža.
Potem koliko posestvo imata, z možem, koliko njiv
travnikov, koliko kraved, koliko dolgov. Žena se id
veda v svojem strahu, je vse razložila. Ko je povedala
grehe, jo vpraša gospod misijonar: „Čuj, ali bere tvoj
mož „Štajerca“? Ta pa reče: Da, on je na njega na-
ročeno. Misijoner to „Kdo pa hodi“ pod njega na pošto?“
Žena je: Včasih mož, včasih tudi jaz.“ El Misijoner
Potem sta zgubljena oba. Ali je bil tvoj mož
zda pri tem misijonu spovedati? Žena: „Da, bil
je.“ Misijoner: „Ali je bil pri kakem misijonarju?“
Žena: „Ne, pri enem gospodu frančiškani je bil.“
Misijoner: „Vidiš ga, On je šel k frančiškani k spovedi
ne pa k misijonarju, ker je vedel, da ga frančiškani ne
bode od „Štajerca“ nič vprašal. Reči mu, da se mora mi-
sijonarju spovedati, „Štajerca“ pa mu raztrgaj.“ Ljubi
„Štajerco“, ta mož, pa je svoji ženi rekel, ako mu je
vse to povedala: „Jaz sem gospodar, od hiše in ko-
se upaš „Štajerca“ raztrgati bodeva drugo imela.“ T

bil tedaj kmetov sovražnik, a kdo je njegov prijatelj?

Uboštvo je v veliki meri zakrivila tudi večkratna
menjava in poslabšanje denarja. Kadar je zmanjkalo
novcev in jih ni bilo mogoče pri davkih dobiti, tedaj
so začeli kovati iz starega nov in lažji denar. V 13.
stoletju bil je vreden srebrni penz blizu 7 krajcarjev
našega denarja. Do konca 14. stoletja je padla nje-
gova prava vrednost na 2 in jedno tretjino krajcarja.
Leta 1450. pa že 2 krajcarja ni bil več vreden. Posod
je bilo mnogo starega, odpravljenega denarja in ode-
ruhi ter goljufi so ga kupovali za sramotno ceno.
Hude nevihte so premnogokrat povzročile veliko
gorja. Razen uim je delala na poljih zelo veliko škodo
razna divjačina, kakor srne, jeleni in zajci, katere je
gospoda skrbno čuvala, da je lahko hodila na lov.
Če je pa ubil kmet kakega škodljivca, bil je hudo
kaznovan. Zato so se podložniki večkrat pritožili, a
leta 1739. so se zavoljo prevelike škode celo upri-
Velika nadloga za podložnike je bilo tudi vojaštvo.
V slučaju vojske moral je vsak 3, 5, 10, 20, ali 30
mož pod orožje, kolikor je pač treba bilo. Kmetje so se
vojaški službi na vso moč upirali in tudi niso bili d

ko se je vsaj v tem slučaju ljubi „Štajerc“ sprevidelo, kaj hočejo s tebe! Pa zakaj te sovražijo, zakaj te preganjajo? Mi te prebiramo gor in dol in glej! le ene besede ni najti, katera bi bila proti naši „sveti veri“. Ako pa v časih tega ali onega duhovnika pokažeš svetu kot takega, kakor je tudi v resnici, ako je kateri žalil s svojim obnašanjem versko prepričanje svojih faranov, in ti takemu gospodu poveš, da to ni prav, zakaj bi pa vendar le zavoljo tega bil človek „ferdaman“, ker je bral resnico? Ako pa nebi bila resnica, kaj pišeš, pa bi te gotovo bili že obsodili, na plačilo ali pa v luknjo kakor se je to že večkrat zgodilo „Slovenskemu Gospodarju“, pri katerem sta bila celo dva duhovnika obsojena na daljši zapor. Mi sprevidimo toraj, kateri od vaji ti ali „Gospodar-Slepar“, je poštenjši. Ti nam poveš resnico, ti nas podučiš, ti nam pokažeš navdušen za našo stvar sovražnike našega kmečkega stanu, ti nam poveš včasih kako nedolžno veselo! Ne enega stavka ne najdemo, v katerem bi nas žalil, vsaki otrok te sme brati, ne da bi se pohujšal — in zaradi tebe bodemo „ferdamani?“ To je nerazumljivo. To ti pišemo in te prosimo priobči v prihodnji številki ta dopis v tvojem vrlem listu; ne izpusti pa ničesar, ker je vse tako, kakor se je tudi zgodilo!“ — Več faranof. — (Opomba uredništva:) To le dopis! Ubogo kmečko ljudstvo! kaj je vse počenja s teboj! Prav iz duše se veseliš preteklih nauk Kristusovih, prav iz duše pričakuješ čas, kateri je poln božje milosti, namreč čas svetega misijona, prav iz duše želiš sprejeti svete zakramente, in se tako striniti s tvojim večnim Odrešenikom, in mož iz ljudstva piše, sporazumljen z večimi drugimi „Pa kaj so nade, kaj so vsi človeški upi?“ — V Rimu, toraj v mestu svetega očeta, je knjiga, v kateri so zapisana imena takih duševnih proizvodov, kateri so v lepoto svetle katoliške cerkve kot taki zaznameni, da se od katolika ne smejo brati. Tej knjigi imajo „indeks.“ Po cerkveni postavi je toraj vsaki, ki bere tako knjigo, ne da bi se mu dalo zato od

pri vojaki — manjkalo jim je seveda vaje in močastosti — kajti voditelji so zmiraj mrmrali čez njihovo nerodnost, bojzljivost in neubogljivost. Posebno iz dežele jih ni bilo mogoče spraviti; četudi so največje uporneže za kazen obesili, vendar ostali niso hoteli zapustiti domače dežele. Sitna je bila podložnikom vožnja vojaških potrebščin. Huda nadlega za nje so bili tudi brezposelni vojaki, ki so se po končanih vojskah potepali okrog ter z silo jemali ljudem, kar niso mogli dobiti z lepim.

Neizrečeno veliko škode so našim prednikom prizadajali divji Turki, ko so hodili več sto let na našo zemljo ropat.

Jako nevaren sovražnik je bila človeštvu kuga, ki je premnogo krajev skoraj čisto izpraznila. Ne smemo se čuditi, da so jo v litanijah uvrstili na prvo mesto pri nesrečah, ker je samo od leta 1000 do 1500 obiskala našo domovino nič manj kakor šestdesetkrat, t. j. skoraj vsako osmo leto. V istem času je tudi razsajala pri nas 23 krat živinska kuga, ki

cerkveno oblasti dovoljenje, izključen iz katoliške cerkve, toraj po našem verskem prepričanju tudi od zveličanja! Zdaj pa vprašamo ali je naš „Štajerc“ na „indeksu?“ Javno vprašamo vse naše bralce, vso našo duhovčino: Kje in kedaj je pisal Štajerc le eno besedo proti naši veri? Mi vprašamo, kje in kedaj je prinesel on le eden stavek, le eno besedo, katera bi bila proti čistim, krasnim nebeškim naukom, katere smo sprejeli od najboljšega učitelja celega sveta? Zakaj bode toraj „ferdaman“ kdor ga „izdaje“, kdor ga „drži“, kdor ga „bere?“ — Mi smo prepričani iz dna srca, da naš milostljivi gospod knez in škof ni naročil gori omenjenim misijonarjem, da bi naj tako obhajali sveti misijon! Mi smo prepričani, in to tem bolj, ker vemo, da je našemu nadpastirju ravno tako za svoje duhovne, ravno tako za svoje vernike, kakor zaslužnemu francoskemu škofu Lacroixu, kakor svetemu očetu samemu. Priobčili smo vdanajšnjem listu, kaj sta ta dva naročila svojim dušnim pastirjem. Gospodje misijonarji ali znate, kaj piše sveti oče Papež Leo XIII? Ali vam ni znano, da prepove zlorabo prižnice, zlorabo spovednice? Mi vprašamo, ali so naše cerkve zato, ali je nasvetejši kraj zato, da bi se v njem vse porabilo samo v ta smoter, da bi se delovalo z vsemi močmi protilistu, kateri ima samo drugo politično mnenje kakor duhovščina, proti listu, v katerem ne najde nihče niti enega stavka, kateri bi bil proti katoliški cerkvi, katoliški veri? Sveti misijon, kojega se na deželi vse veseli staro in mlado, kojemu bije sto in sto človeških src z veseljem nasproti, v sladki nadi zadobiti si dušni mir, kakor ga je zapuščal Odrešenik, ko je jemal od učencev slovo, toraj ta sveti misijon, Bog nam pomagaj, ne more biti, „razven strank“, „nad strankami“, kakor to velewa sveti oče papež sam? Na mesto miru, katerega pričakujejo vsi od njega, seje v marsikatero srce razburjenost, poseže v politično mnenje tistih, kateri čakajo od njega ljubezni, kateri čakajo od njega vsaj kapljice tihe duševne sreče v teh razburjenih od političnega bora napol-

je naredila zelo veliko škode. Od leta 1728 do 1799 je morila živino celih 36 let, vsled česar jo je po nekod pokončala gospodi in podložnikom.

Še več ljudij kakor kuga in lakota ugonobile so pogoste vojske. Plemenitaši — celó opati in škofje so se večkrat med seboj vojskovali. Ker pa je težko priti v trden grad ali v z močnim zidovjem obdani samostan in se nad gospodo maščevati, požigali so sovražniki kmetske koč in poteptali njive in travnike. Tudi so bile nekdanje vojske grozovitnejše nego sedanje. Kamor je nasprotnik prišel, je navadno povsod vse pobral in požgal. Veliko ljudij je bilo pobitih, mnogo jih je potem umrlo za lakoto, precej pa jih je pograbila kuga, ki zmiraj sledi vojski in lakoti. Na stotine mest je bilo porušenih, na tisoče vasij je izginilo in na milijone ljudij je pokosila nasilna smrt. — Češko je imelo pred tridesetletno vojsko (1618 — 1648) čez 3 milijone prebivalcev, po vojski pa jih je ostalo samo osem sto tisoč, toraj dobra četr-tina.

njenih časih! In kaj je največ, česar se nam je najbolj čuditi, da se to vse dela z določenim namenom. „Vidiš ga, on je šel k frančiškanki k spovedi, ne pa k misijonarju, ker je vedel, da ga frančiškan ne bode od „Štajerca“ nič vprašal!“ To je krasno spričevalo za frančiškanski samostan, spričevalo iz ust misijonera! Čast temu redu, on bode imel od sedaj od naših kmetov gotovo še večje zaupanje, kakor nje je vžival do sedaj. Čast tem naslednikom Kristusa, na katere ne upliva političen boj, kateri so v spovednici duhovni, prijatelji grešnika, tolažeč ga, kažoč mu, da mu ni treba obupati, ako je grešil, ker so neskončne zasluge njegovega Odrešenika. Med tem ko reče po Kristusovem vzgledu frančiškan po končani spovedi skesanemu človeku: „Idi in ne greši več! Poboljšaj se, ker bodeš si s tem pridobil duševni mir, najboljšo kar je na zemlji“ — rekel je (misijonar) ženi: „Idi raztrgaj „Štajerca“, na katerega je naročen tvoj mož!“ Gospodje ali vam ni znano, da ima vsaki človek prosto svojo voljo? Ali vam ni znano, da sme imeti vsaki svoje politično prepričanje? Ta mož je tudi ima in vi pa hujskate njegovo ženo, za katero je moral pred oltarjem, pred živim Bogom priseči, da bode živel z njo v popolni slogi, v popolnem miru proti svojemu možu. To je sejanje ljulike med žito, to je sejanje prepričevanja, nemira, strasti, sovražstva, to je sejanje zaničevanja v sedmem svetem zakramentu, v svetem zakonu, katerega največja zahteva je — ljubezen! — „Ne sodite, da ne bode te sojeni“, reče nebeški Odrešenik. In res je tako! Ako pa že o čem sodimo, ako že kaj obsodimo, potem pa moramo biti o tem tudi popolnoma prepričani, da je zares tako. Kdor tedaj hoče kak list obsoditi, mora ga prej brati, mora se z njim popolnoma seznaniti, mora vedeti kaj je v njem, ali kaj ni v njem. Kdor toraj hoče „Štajerca“ obsoditi, naj ga prej bere, sprevidel bode, da ni proti cerkvi, sprevidel bode, da ni proti dobrim duhovnikom, da pa ni proti veri, to že itak ve vsakdo. Naša sredstva so

Kadar molite v litanijah: „Kuge, lakote in vojske varuj nas o Gospod!“ tedaj se spomnite na one hude čase, v katerih so živeli in trpeli naši očetje.

Vsakdo bodo izprevidel, da se tako hudi časi, kakršni so se dogajali v dobi, ko so imeli posvetni in duhovni klerikalci vso oblast v rokah, ne morejo vrniti nikdar več, naj se tudi prigradijo Bog ve kakšne prekucije in nesreče. Kuge se ne morejo več tako razširjati kot nekdanj, ker imamo zadosti učenih zdravnikov. Velika draginja je dandanes nemogoča, ker dobivamo lahko po železnicah in brzih ladijah blago iz vseh delov sveta. Od lakote ljudje ne bodejo več umirali, ker je velika draginja nemogoča, ker siromaki lahko dobijo po široki zemlji dosti zaslužka, in ker podpirajo država, dežela in občine ponesrečence in po uimah poškodovane. Vojske so postale že zelo redke in se ne vodijo več čisto po divjaško, ker človeštvo je zdaj že precej pametno, usmiljeno in kristjansko.

Sedanjšega boljšega življenja pa nam niso dali

čista, čist je naš cilj, mi nočemo več teme, temveč mi hočemo luč! Zakaj, v našem stoletju se svita na vsakej panogi človeške družbe, vsaki stan gre naprej, samo kmet naj bi bil — nazadnjak, samo kmet naj bi šel rakovo pot? Le čitajte naš list kmetje, pa nas tudi morate prav razumeti, mi vas zagotavljamo vse s polnim prepričanjem, da ne bode skoz nas nobeden pohujšan, mi vas zagotavljamo in to gotovo tudi kaže vsakemu lastno prepričanje, da ne bode te za nas voljo nikdar „ferdamani“! —

Od sv. Jakoba v slov. goricah. Kakor so jokali nekdanj Judje ob jeruzalemskem obzidju, tako jokamo sedaj bralci in naročniki „Našega Doma“ za zidovjem Komperskega grada, v katerem smo se že za naprej zanašali imeti Franca Plateisa za novega župana. Huj! to bi bilo za nas veselje! Veselil bi se tudi naš urednik „Našega Doma“ z nami, da, skakal bi morda od veselja kvišku. Toda človek obrača, Bog pa obrne! „Naš Dom“ je pred volitvami udrihal s psovskami po županu Škof-u. Črnil je njega, da je bilo veselje. A zdaj pa smo sprevideli kako je lagal „Naš Dom.“ Škof je bel in bela je cela njegova stranka, črn pa je ostal le „Naš Dom.“ Pisal je ta bivši naš list, da naš župan sliši na ime Škof. Pri nas se govori le o psičkih, da slišijo na kako ime ne pa o pošteni, občinskih predstojnikih, katerim je skazala občina svojo zaupanje, ker jih je zvolila. Spoznali smo toraj popolnoma, da nič ne pomagajo klepetuljske babje fraze „Našega (ne več našega!) Doma.“ Znamenje iste babe tam na gruški za Plateisovo palačo je bilo tudi lažljivo, ker je ona zastonj kazala, da še bode iz tega človeka kaj. Oh ubogi g. Cinauer, kaj ste se Vi mogli truditi! Zastonj ste se žurili, zastonj si ožulili do krvavega Vaše pete. Pa polhorvat Arnuš po imenu je tudi hodil zastonj od kočice do kočice z „Našim Domom“ v roki. Vsaki babi je razlagal, kaj se od Škofa piše. Te babnice so čleč, se sklepale roke, obračale oči tje gor v nebo in vsaka je obsodila našega vrlega župana, češ, ta je že zrel

klerikalci. Oni niso gojili nauka o prirodi in s tem tudi zdravniške vede, niso iznašli železnic, hitrih ladij in raznih potrebnih mašin ter tudi niso očetje dobrih šol in večje omike človeštva, temveč ravno nasprotno: preganjali so učenjake, ki so skušali človeku pomagati s pomočjo znanosti, koristne iznajdbe so premnogi smatrali za delo hudičeve, ter bili so in bodejo za večne čase zoper dobre šole in zoper večjo omiko ljudstva. Da reči se sme, da se je za časa klerikalne vlade moral vsak napredek v znanosti, vsaka razširjatev vede, pribojevati.

Kmet, premisli dobro, če ti želijo nasledniki nekdanjih tvojih najhujših sovražnikov in zatiralcev kaj dobrega! „Pa so tako sladki z nami,“ mi bodeš morebiti ugovarjal. Jaz pa ti rečem: zdaj se ti morajo prilizovati, da jim voliš poslance, ki potem delujejo za njihovo korist ker minili so tisti srečni stari časi, ko so te lahko z bičem naganjali k brezplačnemu delu in ti jemali, kar jim je srce pozelelo.

(Dalje prihodnjič.)